

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
1^η ΥΠΕ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Αρ. πρωτοκόλλου: 17

Έκδοση 1^η, Δεκέμβριος 2025

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ**

Ομάδα σύνταξης	Αγγελική Μπανούση
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας	Χρυσούλα Στούκα
Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας	Χρυσόστομος Μαλτέζος
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου	Νεκτάριος Κορρές
Έγκριση: Επιστημονικό Συμβούλιο	ΑΠ 32159/22-12-2025
Απόφαση Διοικητή	ΑΠ 32293/22-12-2025

Διαδικασία Διαχείρισης Δειγμάτων Βιοψίας στο Χειρουργείο

1. Σκοπός

Ο σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της σωστής ταυτοποίησης, ασφαλούς φύλαξης και διακίνησης δειγμάτων βιοψίας, ώστε:

- Να διατηρείται η ακεραιότητα των δειγμάτων
- Να αποφεύγονται λάθη στη διάγνωση
- Να διασφαλίζεται η ασφάλεια ασθενών και προσωπικού

2. Πεδίο Εφαρμογής

Η διαδικασία εφαρμόζεται σε όλα τα δείγματα βιοψίας που λαμβάνονται στο χειρουργείο, από τη λήψη έως την παράδοση στο Παθολογοανατομικό Εργαστήριο. Περιλαμβάνει:

- Βιοψίες ιστών, οργάνων ή όγκων
- Ειδικά δείγματα που απαιτούν συντηρητικά ή συγκεκριμένες συνθήκες θερμοκρασίας

3. Ορισμοί

- **Δείγμα βιοψίας:** Ιστός που αφαιρείται από τον ασθενή για εργαστηριακή εξέταση

- **Ταυτοποίηση:** Διαδικασία εξασφάλισης ότι κάθε δείγμα αντιστοιχεί στον σωστό ασθενή, χωρίς πιθανότητα σύγχυσης
- **Συντηρητικό δείγματος:** Υλικό (π.χ. φορμόλη) που διατηρεί τον ιστό μέχρι την εξέταση

4. Διαδικασία

4.1 Ταυτοποίηση δειγμάτων

- Κάθε δείγμα συνοδεύεται από ετικέτα με:
 - ο Όνομα και επώνυμο ασθενούς
 - ο Αριθμό Μητρώου
 - ο Ημερομηνία και ώρα λήψης
 - ο Τύπο δείγματος (π.χ. βιοψία ήπατος)
 - ο Οποιοδήποτε ειδικό αίτημα για εξέταση
- Η ταυτοποίηση γίνεται παρουσία **δύο ατόμων** (π.χ. χειρουργός και νοσηλεύτης)
- Σε περίπτωση πολλαπλών δειγμάτων από τον ίδιο ασθενή, κάθε δείγμα πρέπει να έχει **ξεχωριστή ετικέτα** και σαφή αρίθμηση

4.2 Ασφαλής φύλαξη στο χειρουργείο

- Τα δείγματα τοποθετούνται άμεσα σε κατάλληλο δοχείο με συντηρητικό (π.χ. φορμόλη) αν απαιτείται
- Τα δοχεία σφραγίζονται με ασφάλεια και φυλάσσονται σε **αποκλειστικό, ασφαλές σημείο** του χειρουργείου
- Καταγράφεται:
 - ο Ώρα τοποθέτησης
 - ο Υπεύθυνος φύλαξης
- Δείγματα που απαιτούν ψύξη ή θερμοκρασία δωματίου πρέπει να φυλάσσονται σε αντίστοιχες συνθήκες

4.3 Διακίνηση στο εργαστήριο

- Η μεταφορά γίνεται σε **σφραγισμένο κουτί μεταφοράς**, με τήρηση των κανόνων βιολογικής ασφάλειας
- Καταγράφονται:
 - ο Υπεύθυνος μεταφοράς
 - ο Ώρα παραλαβής από χειρουργείο
 - ο Ώρα παράδοσης στο εργαστήριο
- Τα δείγματα **δεν αφήνονται ποτέ χωρίς επίβλεψη** κατά τη μεταφορά.
- Σε περίπτωση καθυστέρησης ή έκτακτης συνθήκης, ενημερώνεται αμέσως το εργαστήριο

5. Ευθύνες

- **Χειρουργός:** Λήψη δείγματος, αρχική ταυτοποίηση, σήμανση

- **Νοσηλευτής χειρουργείου:** Καταγραφή, φύλαξη, διασφάλιση σωστής μεταφοράς
- **Μεταφορέας / Παθολογοανατομικό Εργαστήριο:** Παραλαβή, έλεγχος ετικετών, καταγραφή παραλαβής

6. Τεκμηρίωση

- Κάθε δείγμα συνοδεύεται από **δελτίο ή ηλεκτρονική καταγραφή** που παραμένει στο αρχείο του τμήματος
- Καταγράφονται:
 - ο Αποκλίσεις (π.χ. ετικέτα λανθασμένη ή καθυστέρηση μεταφοράς)
 - ο Προβλήματα στη φύλαξη ή μεταφορά
- Η τεκμηρίωση πρέπει να είναι **πλήρης και αναγνώσιμη**, ώστε να υποστηρίζει την ιχνηλασιμότητα

7. Σημειώσεις Ασφάλειας

- Χρήση **γαντιών, μάσκας και προστατευτικού εξοπλισμού** κατά την επαφή με βιολογικό υλικό
- Τήρηση **κανόνων βιολογικής ασφάλειας** για επικίνδυνα δείγματα.
- Σε περίπτωση διαρροής ή ατυχήματος, ακολουθείται **πρωτόκολλο έκτακτης ανάγκης**

Βιβλιογραφία

Association of Surgical Technologists. (2016). *Standards of Practice for the Handling and Care of Surgical Specimens*. Association of Surgical Technologists. https://www.ast.org/uploadedFiles/Main_Site/Content/About_Us/Standard_Handling_Care_Surgical_Specimens.pdf

College of American Pathologists (CAP) & National Society for Histotechnology (NSH). (2015). *Practical Guide to Specimen Handling in Surgical Pathology*. College of American Pathologists. <https://documentsuat.cap.org/documents/practical-guide-specimen-handling.pdf>

Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI). (2020). *PRE01—Patient and Laboratory Specimen Identification Processes*. CLSI. <https://clsi.org/shop/standards/pre01/>

Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI). (2019). *MM13—Collection, Transport, Preparation, and Storage of Specimens for Molecular Methods*. CLSI. <https://clsi.org/shop/standards/mm13/>

International Organization for Standardization (ISO). (2018). *ISO 20658:2018—Requirements for the collection and transport of samples for medical laboratory*

examinations.

ISO.

<https://www.iso.org/standard/68117.html>

World Health Organization (WHO). (2015). *Guidelines for the Safe Transport of Infectious Substances and Diagnostic Specimens*. WHO. <https://www.who.int/publications/i/item/who-cds-csr-lyo-2005.22>

University of California, San Francisco (UCSF) Clinical Laboratories. (2023). *Specimen Transport Guidelines*. UCSF Health. <https://clinlab.ucsf.edu/specimen-transport>

University of Texas Health Science Center at San Antonio (UTHSC). (2022). *Specimen Requirements – Department of Pathology and Laboratory Medicine*. UTHSC San Antonio. <https://lsom.uthscsa.edu/pathology/reference-labs/histology-immunohistochemistry-laboratory/specimen-requirements-testing-schedule/>